

**Єлизавета Горбач, здобувач вищої освіти СВО Бакалавр;
Олексій Томілін, д.е.н., доцент,
професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Полтавський державний аграрний університет**

ГРОШОВІ ПОТОКИ ТА ЇХ РОЛЬ В УПРАВЛІННІ ФІНАНСАМИ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОЇ СФЕРИ

В сучасних ринкових умовах господарювання одним з основних завдань підприємства є підвищення ефективності його фінансування за рахунок управління грошовими потоками, що дає змогу забезпечити ритмічність його діяльності, фінансову рівновагу та прискорення обігу капіталу.

Окремі автори вважають, що грошовий потік – це сукупність платежів, які обслуговують окремий етап (чи його частину) процесу розширеного відтворення [5, с. 41]. На думку В. Ясишена грошовий потік – це сукупність розподілених у часі надходжень і видатків грошових коштів та їхніх еквівалентів, генерованих його господарською діяльністю, рух яких пов'язаний з факторами часу, простору, структури, ризику і ліквідності. Грошовими коштами вважається готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання, а еквівалентами грошових коштів є короткострокові, високоліквідні інвестиції [8].

На нашу думку, грошовий потік – це сукупність платежів, які обслуговують окремий етап (чи його частину) процесу розширеного відтворення.

Управління грошовими коштами в аграрних підприємствах полягає в оптимізації їх загального середнього поточного залишку з позиції забезпечення платоспроможності суб'єкта і передбачає виконання певних завдань. Визначення мінімальної потреби в грошових коштах для здійснення поточної діяльності базується на розрахунках грошових потоків по поточних операціях, які відбуваються на підприємстві [7].

Вважаємо, що грошові кошти є одним з вагомих факторів, що визначають фінансове положення підприємства, його життєдіяльність.

Висока роль ефективного управління грошовими потоками визначається такими основними положеннями:

- грошові потоки обслуговують господарську діяльність підприємства практично в усіх її аспектах;
- раціональне формування грошових потоків сприяє підвищенню ритмічності здійснення операційного процесу;
- управління грошовими потоками є важливим фінансовим важелем забезпечення прискорення обертання капіталу;
- активні форми управління грошовими потоками дають змогу підприємству отримувати додатковий прибуток, що генерується безпосередньо його грошовими активами [3, с. 909]. Одним з найважливіших елементів фінансової роботи на підприємстві є управління грошовими потоками, так як

від його ефективності залежать поточні результати діяльності та майбутні темпи розвитку господарюючого суб'єкта. В результаті сукупний ефект від такого руху управління повинен проявитися і у вигляді зростання вартості підприємства [6].

Грошові потоки відіграють ключову роль в управлінні фінансами підприємств аграрної сфери. Діяльність аграрного підприємства характеризується цілою системою показників, де важливого значення набувають показники оцінки грошового потоку.

Успішний соціально-економічний розвиток агропромислового виробництва можливий при умові державного регулювання та науково-обґрунтованих структурних зрушень в національній економіці країни [7, с. 3].

На практиці використовуються такі оцінюючі показники грошових потоків як: показник тривалості погашення заборгованості, коефіцієнт оборотності заборгованості, показник співвідношення грошового потоку до власного капіталу та показник співвідношення сукупного капіталу на грошовий потік [2]. Ефективне управління грошовими потоками дозволяє підприємству реалізувати стратегічні цілі його діяльності, забезпечити високий рівень оборотності капіталу, ритмічність діяльності, підвищити ступінь фінансової рівноваги та можливість отримати додатковий прибуток, а також сприяє формуванню додаткових інвестиційних ресурсів для здійснення фінансових інвестицій [8]. Від ефективного управління грошовими коштами залежить безперебійний процес проведення запланованої господарської діяльності підприємства, а збої в організації грошових потоків зумовлюють до неможливості їх продовження [1, с. 64].

На нашу думку, найважливіша невирішена проблема, яка стримує розвиток агропромислового виробництва, є нееквівалентність обміну ресурсами, що входять і виходять із системи агропромислового виробництва та не відпрацьованість взаємодії між взаємопов'язаними і взаємообумовленими структурними елементами агропродовольчої сфери.

Таким чином, подальший розвиток аграрної сфери та кінцевий його результат господарської діяльності залежить від якісного управління грошовими потоками.

Література:

1. Аранчій В. І., Томілін О. О., Дорогань-Писаренко Л. О. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/10970> (дата звернення: 07.10.2021).

2. Надточій С. І. Аналіз грошових потоків підприємства з використанням динамічної мультиплікативної оцінки їх ефективності та дослідження їх рядів динаміки як завершальної складової аналізу грошових потоків підприємства в системі управління ними. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2008. № 8. С. 82–85.

3. Томілін О. О. Вдосконалення управління грошовими потоками. *Економіка: проблеми теорії та практики: Збірник наукових праць*. Вип. № 237:

В 6 т. Т. IV. Дніпропетровськ: ДНУ, 2008. С. 907–916. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/1537> (дата звернення: 07.10.2021).

4. Томілін О. О., Галич О. А. Економічні аспекти розвитку міжгалузевих відносин в аграрній сфері : монографія. Полтава : ПДАА, 2016. 176 с. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/1618> (дата звернення: 07.10.2021).

5. Томілін О. О., Гаврилова О. А., Демчук Г. С. Гроші та кредит : навч. посіб. Полтава : ПОКППІТ «Освітаінфоком», 2009. 172 с. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/8872> (дата звернення: 07.10.2021).

6. Фінанси в трансформаційній економіці України : [навч. посіб.] / [за ред. М. І. Крупки]. Львів : Видав. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2007. 614 с.

7. Фінанси підприємств : навч. посіб. / за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. Львів : ЛьвівДУВС, 2018. 440 с.

8. Ясишена В. Сутність грошових потоків підприємств та їх класифікація. *Вісник ТНЕУ. Економічний аналіз*. 2008. Вип. 2(18). С. 321–324.

**Ольга Дивнич, к.е.н., доцент,
доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин;
Альона Натрусна, здобувач вищої освіти СВО Магістр
Полтавський державний аграрний університет**

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ТВАРИННИЦТВІ НА ЗАСАДАХ ТЕХНОГІЙ ТОЧНОГО ВИРОБНИЦТВА

Сучасне сільське господарство є високотехнологічною галуззю, в якій успішно впроваджуються новітні наукові досягнення. На даному етапі розвитку аграрної сфери національної економіки, продукти рослинного та тваринного походження, за даними Державної служби статистики України, складають понад 28 % експорту [1, с. 365]. Рентабельність операційної діяльності сільськогосподарських підприємств упродовж 2017-2020 рр. коливалася від 18,9 % до 19,8 % [2, с. 165]. В умовах політичної та економічної нестабільності вказані показники суттєво перевищували усереднені показники в інших галузях: утричі від досягнутого рівня рентабельності у промисловості (6,3 %), та в шість разів – щодо будівельної галузі (3,1 %) [1, с. 422].

Поліпшення фінансових результатів діяльності за незмінного обсягу виробництва можливо досягти або шляхом підвищення ціни продажу, що збільшує суму виручки, або шляхом зменшення витрат. Зростання цін на рівні підприємства в умовах чистої конкуренції можливо забезпечити виключно через поліпшення якості продукції. Останнє, як і зменшення витрат, зазвичай можливо досягти оптимізацією ресурсного забезпечення операційної системи підприємства. Коли вичерпані ресурсні резерви виробництва, необхідно